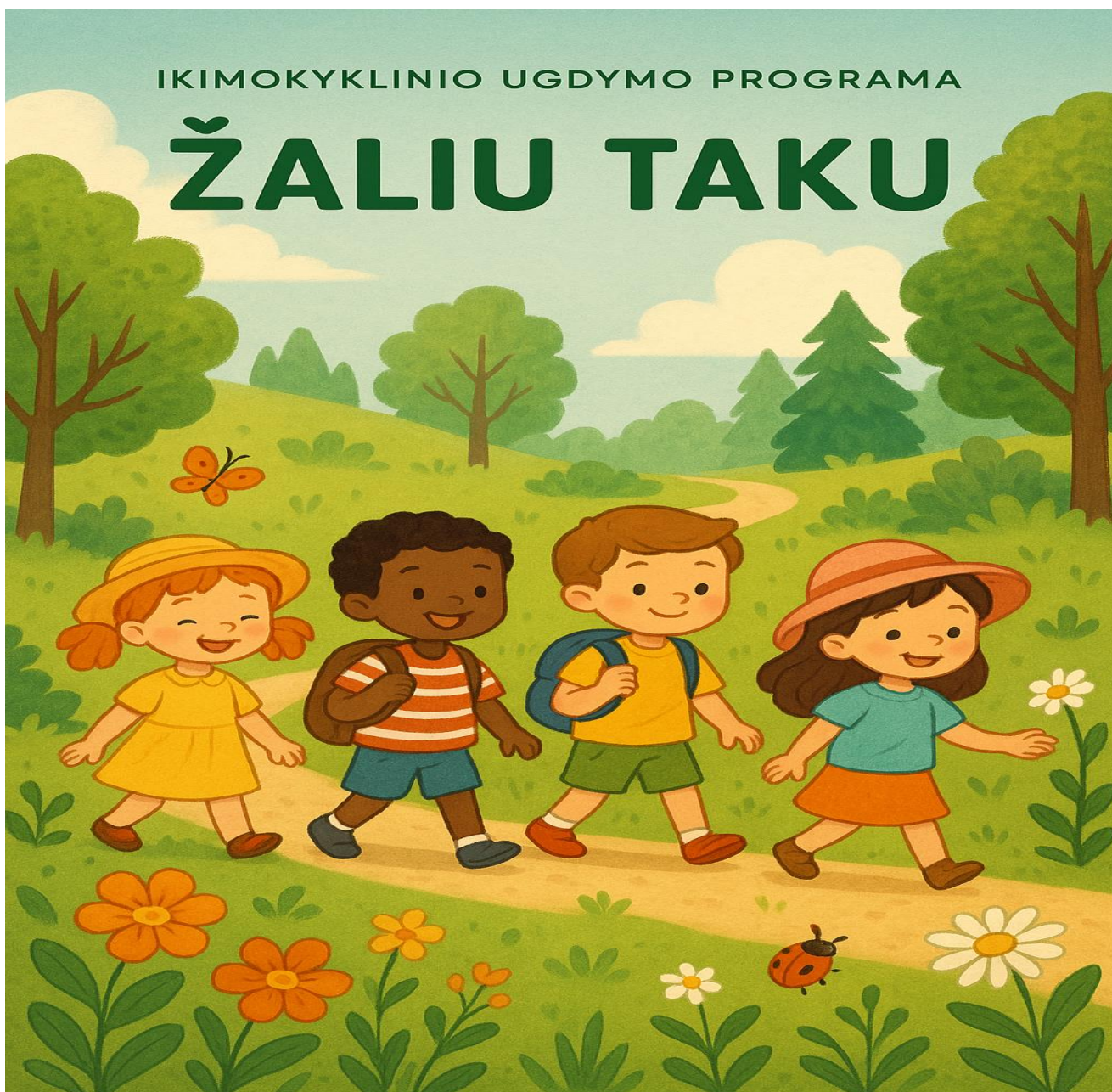

PATVIRTINTA
Trakų r. Lentvario „Versmės“ gimnazijos direktoriaus
2025 m. liepos 25 d. įsakymu Nr. V - 96

TRAKŲ RAJONO LENTVARIO „VERSMĖS“ GIMNAZIJOS

2025 m.

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Trakų rajono Lentvario miestas išsiskiria unikaliu kraštovaizdžiu – čia dera urbanizuota miesto struktūra ir natūralios gamtos buveinės. Netoliese esantys miškai, ežerai ir regioninis parkas suteikia puikią galimybę ikimokyklinio ugdymo turinį grįsti patyriminiu mokymusi gamtinėje aplinkoje. Vaikai turi galimybę ne tik stebėti gamtos reiškinius, bet ir tiesiogiai dalyvauti veiklose, kurios ugdo jų ekologinį sąmoningumą.

Lentvario „Versmės“ gimnazijos ikimokyklinis ugdymas orientuojasi į aplinkosaugos ir gamtosaugos vertybes. Čia vaikai mokosi pažinti vietos gamtą, kurti iš antrinių žaliavų, rūšiuoti atliekas, patys prižiūri želdinius. Šios veiklos integruojamos į kasdienį ugdymą, kuriame vaikas – ne pasyvus stebėtojas, bet aktyvus kūrėjas.

Vaikas laikomas unikaliu, savitu, aktyviu ugdymosi proceso dalyviu. Ugdymas orientuotas į visapusišką asmenybės raidą, pripažįstant individualius gebėjimus, interesus, mokymosi stilių. Gamtinė aplinka padeda vaikui išreikšti save natūraliai, ugdyti problemų sprendimo įgūdžius, patirti emocinį ryšį su gamta ir aplinka.

Ugdymas remiasi ekologiniu sąmoningumu, pagarba gamtai ir gyvybei, tvarumo principais. Vaikams ugdomos tokios vertybės kaip atsakomybė, rūpestis, bendradarbiavimas, pagarba kitam, sąmoningumas ir veiklumas. Vertybinis ugdymas vyksta nuolat – tiek struktūruotose veiklose, tiek žaidžiant lauke, tiek kasdienėse situacijose.

Tėvai tikisi, kad jų vaikai ugdysis saugioje, vertybiškai tvirtoje aplinkoje, kur būtų lavinamos ne tik žinios, bet ir atsakomybė, socialiniai bei gamtos pažinimo įgūdžiai. Jie aktyviai įsitraukia į ugdymo procesą, dalyvauja ekologiniuose projektuose, talkose, edukacinėse veiklose lauke, taip prisidedami prie vertybių stiprinimo bendruomenėje.

II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Ikimokyklinis ugdymas Lentvario „Versmės“ gimnazijoje grindžiamas holistiniu požiūriu į vaiką. Svarbiausias tikslas – sudaryti sąlygas vaikui augti saugioje, vertybiškai orientuotoje aplinkoje, kur jis būtų išgirstas, matomas ir palaikomas.

Ugdymo procesas remiasi šiais principais:

- Vaiko prigimtinių galių ugdymas per patirtį, žaidimą ir tyrinėjimą.

- Vaiko aktyvus dalyvavimas ugdymo procese, saviraiškos skatinimas.
- Mokymosi turinio integralumas – ugdymo sritys apjungiamos pagal temas ar vaikų iniciatyvas.
- Emocinės ir socialinės gerovės stiprinimas – kuriama palaikanti, bendradarbiavimo kultūrą skatinanti aplinka.
- Tvarumo ugdymas – rūšiavimas, tausojimas, gamtinių resursų pažinimas ir atsakingas vartojimas.

Šie principai taikomi kasdienėse veiklose, lauko žaidimuose, projektinėje veikloje bei bendruomeninėse iniciatyvose. Vaikas skatinamas tyrinėti aplinką, užduoti klausimus, mąstyti kritiškai ir kurti. Pedagogai stebi vaikų ugdymąsi, atliepia jų poreikius, bendradarbiauja su šeimomis.

III. IKIMOKYKLINIO UGDYMO(SI) TIKSLAS, UŽDAVINIAI

Tikslas – ugdyti aplinkai atvirą, empatišką ir gamtai atsakingą asmenybę per patirtinį, tyrinėjimu grįstą ugdymo procesą, integruojant ekologinius ir bendruomeninius aspektus.

Uždaviniai:

- Sudaryti sąlygas vaikams kasdien būti gamtoje, patirti jos cikliškumą, ritmą ir reiškinius.
- Skatinti vaikų aktyvų įsitraukimą į aplinkos tvarkymą, rūšiavimą, daržo priežiūrą, kūrybą iš gamtinių medžiagų.
- Įtraukti šeimas ir vietos bendruomenę į ugdymo veiklas, dalijantis patirtimi ir kuriant bendras vertybes.
- Formuoti vaikų emocinį atsparumą, socialinius įgūdžius ir atsakomybės jausmą per bendradarbiavimu grįstas veiklas.

IV. VAIKŲ UGDYMO(SI) KONTEKSTAI

Vaiko ugdymas Lentvario „Versmės“ gimnazijoje vyksta įvairiuose kontekstuose – tiek vidinėje grupės aplinkoje, tiek lauko erdvėse, tiek už gimnazijos ribų esančiuose gamtiniuose objektuose.

Gimnazija glaudžiai siejasi su regioninio parko aplinka, vietos ežerais ir miškais. Vaikai lanko žygius, stebi paukščius, renkasi natūralias medžiagas kūrybai, dalyvauja talkose.

4.1. Tyrinėjimo kontekstas

Esmė:

Vaikai aktyviai pažįsta pasaulį tyrinėdami, eksperimentuodami, stebėdami, liesdami, uosdami ir klausdami.

Sąsaja su gamtosauginiu ugdymu:

Tyrinėjimas gamtoje padeda vaikams suvokti, kaip veikia gamtiniai procesai, kaip žmogaus veiksmai daro įtaką aplinkai, skatina empatiją ir atsakomybę už gamtą.

Praktiniai taikymo pavyzdžiai:

- Vandens tyrimas: vaikai stebi, kaip vanduo teka, kaip jis garuoja, kaip lietus maitina augalus. Kalbama apie vandens taupymą.
- Dirvožemio tyrinėjimas: kasinėjant lauke, vaikai tyrinėja žemę, stebi sliokus, kalbasi apie jų svarbą ekosistemai.
- Miško ar parko tyrinėjimai: stebimi medžiai, lapai, garsai, atliekami gamtos „detektyvo“ užduotys – kokie pokyčiai vyksta skirtingais metų laikais.
- Atliekų stebėjimo eksperimentai: vaikai tyrinėja, kas suyra gamtoje, o kas – ne, aptariama rūšiavimo svarba.

4.2. Judraus patyriminio mokymosi kontekstas

Esmė:

Šis kontekstas akcentuoja vaiko ryšį su fizine, socialine ir kultūrine aplinka – mokymąsi gyventi atsakingai, darniai su aplinka.

Sąsaja su gamtosauginiu ugdymu:

Vaikai formuoja atsakomybės jausmą gamtai, ugdomi rūpestį aplinka, mokosi ekologinio elgesio.

Praktiniai taikymo pavyzdžiai:

- Rūšiavimo praktika grupėje: vaikai patys meta atliekas į skirtingus kontenerius, mokosi, kodėl tai svarbu.

- Sodinimo veiklos: sodinamos gėlės, daržovės, prižiūrima augalų augimo eiga – ugdomas ryšys su gyvąja gamta.
- Aplinkos tvarkymo akcijos: vaikai kartu su pedagogais tvarko darželio teritoriją, renka šiukšles parke – mokosi atsakingo elgesio.
- Gamtosauginių kalendorių kūrimas: pažymimos datos – Žemės diena, Vandens diena, Medžio diena – ir kuriami su tuo susiję projektai.

4. 3. Žaismės kontekstas

Esmė:

Žaidimas yra svarbiausia vaikų veiklos forma, per kurią jie mokosi, kuria, sprendžia problemas ir įgyja patirties.

Sąsaja su gamtosauginiu ugdymu:

Gamtosaugos temos integruojamos į žaidimus leidžia vaikams įsisavinti vertybes natūraliai, kūrybiškai, jų kalba.

Praktiniai taikymo pavyzdžiai:

- Vaidmenų žaidimai: „Miško gydytojai“, „Gelbėkime upę“, „Pasaulio švarintojai“ – vaikai įsivaizduoja save gamtos herojais.
- Konstravimas iš antrinių medžiagų: vaikai kuria žaislus ar miestus iš dėžių, butelių kamštelių, mokydami apie atliekų pernaudojimą.
- Sensoriniai gamtiniai žaidimai: smėlio, vandens, žemės žaidimai lauke padeda patirti pasaulį pojūčiais.
- Stalo žaidimai apie gamtą: pvz., „Rūšiuok atliekas“, „Koks tai gyvūnas?“ – žaidžiant vaikai įtvirtina žinias apie gamtą.

4.4. Kūrybinių dialogų kontekstas

Esmė:

Per meninę raišką vaikai tyrinėja pasaulį, išreiškia jausmus, patirtis, kuria vaizdinius, garsus, judesius.

Sąsaja su gamtosauginiu ugdymu:

Per kūrybą vaikai gilina emocinį ryšį su gamta, išmoka ją vertinti ir saugoti.

Praktiniai taikymo pavyzdžiai:

- Kūryba iš gamtinių medžiagų: lapai, kankorėžiai, akmenėliai – kaip kūrybinės priemonės.
- Piešimas apie gamtą: „Mano mylimiausias medis“, „Kaip atrodo švari gamta“ – kalbama apie ekologines vertybes.
- Muzikinės improvizacijos: garsų iš gamtos atkūrimas – vėjo, lietaus, paukščių balsų mėgdžiojimas.
- Šokiai ir judesiai gamtos temomis: „medžių šokis“, „lietaus šokis“ – padeda vaikui jausmingai susieti kūną ir gamtą.

V. UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS, APLINKA

Lentvario „Versmės“ gimnazijos ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymas orientuotas į svarbiausią pasiekimą – vaiko asmenybės brandinimą, taip pat į sėkmingą jo ugdymosi pažangą ir gerus pasiekimus visose 18 pasiekimų sričių.

5.1. Kasdieninio gyvenimo įgūdžiai

Gyvenimo įgūdžiai – tai gebėjimai prisitaikyti kolektyve ir elgtis pozityviai. Pagrindinės sritys, rodančios vaiko kasdienio gyvenimo įgūdžius, yra gebėjimas: valgyti ir gerti, elgtis prie stalo; praustis; apsirengti ir nusirengti ir t.t.

Gebėjimas valgyti ir gerti

Kasdienio gyvenimo įgūdžiai yra labai svarbūs kiekvienam žmogui. Vaikai jų neturėdami yra nuolat priklausomi nuo kitų žmonių. Tačiau programoje į vaikų kasdieninio gyvenimo įgūdžių ugdymąsi žiūrima plačiau - padedama vaikui perimti svarbus sveikos gyvensenos įgūdžius: savęs pažinimo, savitvarkos, tinkamo maitinimosi, saugaus elgesio, sveikatos saugojimo ir stiprinimo.

5.2. Fizinis aktyvumas

Sveika gyvensena – tai kasdienis gyvenimo būdas, kuris stiprina ir tobulina organizmo rezervines galimybes, padeda išlikti sveikam, išsaugoti ar net gerinti savo sveikatą. O fizinis aktyvumas – būtinas sveikos gyvensenos veiksnys! Fizinio aktyvumo poveikis vaikams: gerina funkcinės organizmo galimybes, palengvina organizmo prisitaikymą prie kintančių aplinkos sąlygų, didina, teigiamai veikia visas raumenų grupes, formuojami nauji motoriniai įgūdžiai, lavinama jėga, greitumas, vikrumas, ištvermė, koordinacija ir pusiausvyra.

Sportas lauke

Fizinis aktyvumas – tai kryptinga vaiko veikla, gerinanti fizines galias, kurios būtinos norint pasiekti ir išlaikyti aukštą sveikatos ir fizinio išsivystymo lygį. Gryname ore praleistas laikas ir fiziniai pratimai grūdina organizmą, teigiamai veikia kaulų, raumenų, nervų sistemas. Skatinamas vaikų fizinis aktyvumas užtikrina sveiką augimą ir vystymąsi, gerą savijautą, nervų sistemos veiklą, ko pasėkoje gerėja ugdymosi rezultatai. Fizinis aktyvumas - tai judrieji žaidimai, estafetės, pasivaikščiojimai, darbinė veikla, sportinės pramogos.

5.3. Emocijų suvokimas ir raiška

Ikimokykliniame amžiuje būdingas užslėptas nepasitikėjimas, susikaustymas, kuris dažnai atsiranda dėl vaikų grupėje prisiimtų stereotipinių vaidmenų (pvz., vienas vaikas visada – lyderis, kitas – vykdytojas, vienas – viską mokantis, kitas – ne). Todėl vaiko emocijų ugdymasis pradedamas nuo laisvos būsenos atsiradimo – nuo buvimo pačiu savimi. Tik turint šios būsenos pagrindus, siekiama, kad ikimokyklinukai sąmoningai suvoktų emocijas, jas galėtų įvardinti, o prireikus tam tikroje veikloje (pvz., vaidyboje) galėtų emocijas sukelti, įsijausti ir išreikšti.

 <i>Išreiškia savo emocijas bei jausmus</i>	Esminė nuostata: domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais. Esminis gebėjimas: atpažįsta ir įvertina savo emocijas ar jausmus bei jų priežastis, atpažįsta ir įvardina kitų emocijas ar jausmus, įprastose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais.
---	---

5.4. Savireguliacija ir savikontrolė

Nusiteikęs sutelkti dėmesį, būti kantrus, valdyti emocijų raišką ir elgesį. Esminis gebėjimas: Ilgesnį laiką sutelkia dėmesį klausymui, stebėjimui, veiklai, įsiaudrinęs geba nusiraminti, bendraudamas su kitais bando kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus.

 <i>Žaidžia žaidimus, kuriuose pergalę lemia ne tik sėkmė, bet ir individualūs gebėjimai.</i>	Savireguliacija ir savikontrolė suvokiama kaip ikimokyklinuko savitvarda – savo jausmų kontrolė valdant stresą; savo impulsų tvardymas, ištvermingumas susidūrus su sunkumais; tinkama emocijų raiška; asmeninių tikslų iškėlimas ir tikslingas jų siekimas.
---	---

5.5. Savivoka ir savigarba

Supranta savo asmens tapatumą (aš esu, buvau, būsiu), pasako, kad yra berniukas/mergaitė, priskiria save savo šeimai, grupei, bendruomenei, palankiai kalba apie save, tikisi, kad kitiems jis patinka, supranta ir gina savo teises.

Važiuoja į ekskursijas

Ypatingas dėmesys skiriamas ikimokyklinuko savivokos ir savigarbos ugdymui(si) – tiksliai savo jausmų, interesų, vertybių ir teigiamų asmeninių ypatybių vertinimui. Nes tik teisingai save įsivertinant susiformuoja pasitikėjimo savimi jausmas.

5.6. Santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais

Pasitiki pedagogais, ramiai jaučiasi su jais kasdieninėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai reiškia jiems savo nuomonę, tariasi, derasi; žino, kaip reikia elgtis su nepažįstamais suaugusiais.

Pasirenka bendrus pomėgius

Nuo pat pirmų gyvenimo metų vaikas bendrauja su žmonėmis: su suaugusiais ir vaikais. Ikimokykliniame amžiuje didelis vaidmuo tenka vaiko ir suaugusiųjų, bendraamžių tarpusavio santykiams, kurių metu vaikas mokosi gerbti ir vertinti kitus žmones. Šie susiformavę vaiko gebėjimai turi teigiamus pagrindus tolimesniame gyvenimo etape – užaugę lengviau pritampa prie kolektyvo, kuriame stengiasi įgyvendinti vaikystėje jiems įdiegtas socialinio elgesio taisykles.

Bendraamžių tarpusavio santykiai yra lygiaverčiai. Tačiau vaiko santykiai su bendraamžiais darželio grupėje nebūtinai yra labai artimi. Vis dėlto bendraamžių įtaka vaiko emocinei raidai yra labai didelė. To paties amžiaus vaikai vienas kito išgyvenimus supranta geriau nei tėvai ar broliai

ir seserys. Jie yra vienodo amžiaus, panašiai nusimano apie pasaulį, patiria tuos pačius įvykius darželyje, visi bendrauja su ta pačia. Bendraamžiai grupėje emocijas patiria drauge ir labai stipriai: linksmi žaidžia, ar bijo vorų. Vaikai susikuria grupės kultūrą su savitomis taisyklėmis ir vertybėmis, tarp jų – nerašytas taisykles, kokiomis emocijomis „spalvinti“ vienus ar kitus įvykius.

Nuo pat pirmų gyvenimo metų vaikas bendrauja

Nuo pat pirmų gyvenimo metų vaikas bendrauja. Bendraamžiai jam padeda patenkinti biologines, psichines, emocines, visuomenines reikmes, jiems tarpininkaujant jis sužino apie pasaulį, iš jų perima reagavimo būdą, pažiūras, įgyja įgūdžių, įvairiausių patirties. Todėl ikimokykliniame amžiuje didelis vaidmuo tenka vaiko, bendraamžių tarpusavio santykiams, kurių metu vaikas mokosi gerbti ir vertinti kitus žmones.

5.7. Aplinkos pažinimas

Ikimokyklinio amžiaus vaikui būdingas smalsumas, noras išbandyti, paliesti. Vaikas nuo paprastų klausimų „kas čia?“ pereina prie „kodėl?“, „kaip?“. Vaiko pažinimas prasideda nuo savęs, artimų žmonių, jį supančios daiktinės ir gamtinės aplinkos pažinimo. Skatinant vaiką tyrinėti aplinką, sudaromos sąlygos vaiko loginio mąstymo, atminties, vaizduotės lavinimui. Ikimokykliniame amžiuje pagrindinis vaiko pasaulio pažinimo metodas – žaidimas.

Dalyvauja pažintinėse išvykose

Ikimokykliniame amžiuje aplinkos pažinimas - tai vaiko savęs pažinimas (savo kūno; jausmų ir svajonių pasaulis; savo gebėjimai; ryšiai su kitais žmonėmis), įgytas supratimas apie įvairias pasaulio sritis – artimiausią daiktinę, socialinę ir kultūrinę namų bei grupės aplinką (daiktus, žmones, jų gyvenimo būdą, kultūros reiškinius, techniką ir technologijas), gimtinę, Tėvynę; gamtą (gyvybę, gamtos objektus ir reiškinius, dangaus kūnus), žemę, jos paviršių, laiko tėkmę. Ypatingas dėmesys skiriamas, kad vaikas tobulintų jau turimus aplinkos pažinimo būdus ir išbandytų naujus.

5.8. Matematinis mąstymas

Kiekio supratimas ir skaičiavimas – tai komponentas, kuriame kalbama apie pirmąją vaiko pažintį su skaičiaus sąvoka. Čia svarbūs keli aspektai: skaičiaus panaudojimas kiekiui nusakyti (kiek?); skaičiaus panaudojimas numeravimui (kelintas?); simboliai, naudojami skaičiams pažymėti. Vaiko pažintinė raida neatsiejama nuo vis besiplečiančio vaiko suvokimo apie daiktų panašumus ir skirtumus. Todėl vaiko formos, erdvės, matavimų gebėjimų ugdymasis susijęs su: paprasčiausiomis geometrinėmis figūromis, daiktų dydžio suvokimu, orientavimusi erdvėje ir laike.

Skaičiavimai ir matavimai

Skaičiavimas – tai komponentas, kuriame kalbama apie pirmąją vaiko pažintį su skaičiaus sąvoka. Čia svarbūs keli aspektai: skaičiaus vartojimas kiekiui nusakyti (kiek?); skaičiaus vartojimas numeruoti (kelintas?); simboliai, vartojami skaičiams pažymėti. Vaiko pažintinė raida neatsiejama nuo vis besiplečiančio jo suvokimo apie daiktų panašumus ir skirtumus: vaiko pažintis su paprasčiausiomis geometrinėmis figūromis; daikto dydžio, dydžių santykio suvokimas; vis gerėjantis vaiko orientavimasis laike ir erdvėje.

5.9. Kalbų supratimas

Vaiko kalbinė raiška susiejama su grafine, plastine, muzikine, mimikos ir gestų išraiška. Ikmokykliniame amžiuje tarp sklandaus vaiko kalbėjimo ir smulkiosios motorikos judesių yra tiesioginis ryšys. Todėl ikimokykliniame amžiuje skiriamas didelis dėmesys smulkiosios motorikos žaidimams, kurie aktyvina vaikus, išlaisvina vaiko mintis, jausmus, kartu ir drausmina,

skatina ir plėtoja mąstymo procesus, padeda bendrauti ir bendradarbiauti. Programoje pagrindinis kalbos ugdymo metodas - kasdieninis bendravimas įvairios veiklos metu.

Bendrauja su draugais

Kalba – ypatinga vaiko savybė.

Kalba – stebuklinga vaiko savybė. Mes matome, kaip ji gimsta, kaip kasdien keičiasi, keisdama ir vaiko savivoką, ir pasaulėjautą, ir pasaulėvaizdį.

Kalba – slėpinga vaiko savybė. Sakytinė vaiko kalba – tai gebėjimas kalbėti, kalbos turinys, klausimasis, o gebėjimas išsakyti mintis – kalbos raiška.

5.10. Kalbinė raiška

Kalbinę raišką vaikas geriausiai perpranta natūralioje veikloje sužadinus jo poreikį užrašyti ir perskaityti. Tai vaiko gebėjimai perduoti savo mintis, jausmus, patirtį ženklais (piešiniu, sutartiniu vaizdu (simboliu), raide, žodžiu), atpažinti grafiškus vaizdus, simbolius, raides, žodžius ir sulieti juos su prasme: matytu, girdėtu, išgyventu, sužinotu.

Rašytinė kalba – vaiko minčių dėstymas erdvėje (pvz., popieriuje). Pirmas tokios kalbos momentas atspindi vaiko „keverzonėse“, todėl į vaikų piešinius žiūrima kaip į savitą kalbą. Taip nuo daiktų piešimo pereinama prie žodžių piešimo – rašytinės kalbos ugdymosi. Programoje vaikų mokymasis rašyti natūraliai įeina į vaikų žaidimus, kurie prasideda nuo smulkiosios motorikos lavinimo. Tokiu būdu siekiama, kad

 <i>Kalbinė raiška – vaiko minčių dėstymas erdvėje</i>	raidė būtų tokiu pat vaiko gyvenimo elementu, kaip ir kalba. Rašytinė kalba – paties vaiko veikla. Ikimokykliniame amžiuje skatinamas vaiko domėjimasis knygomis, taip rašytinę kalbą siejant su skaitymu.
--	---

5.11. Meninė raiška (dailė, muzika ir šokis, vaidyba)

Menine veikla siekiama lavinti vaiko saviraišką, vaizduotę, ugdyti jo estetinį skonį. Vaiko kūryba primena žaidimą spalvomis, muzika ar judesiu. Todėl ikimokykliniame, kaip ir priešmokykliniame amžiuje, išskiriamos trys meninės veiklos rūšys: muzika, dailė, vaidyba. Vaikams sudaromos galimybės išgyventi laisvos idėjų ir jausmų saviraiškos džiaugsmą, pažinti, tyrinėti ir pajusti įvairius meninės raiškos būdus, džiaugtis gamtos bei žmogaus kūriniais. Grupėje įrengtos erdvės dailės ir teatrinei veiklai.

	Dailė yra ta vaikų gyvenimo sritis, kur kiekvienas gali atrasti tik jam vienam tuo metu itin svarbų savęs išreiškimo būdą be žodžių. Muzikinėje, šokio veikloje ugdomas jautrumas gamtos garsams, muzikos intonacijoms ir
--	--

Šoka, dainuoja, vaidina

ritmams, muziką lydinčiam tekstui, tautosakai, žaidimų, ratelių ir šokių judesiams.

Vaidyba - tai bendrųjų vaiko sugebėjimų, jo psichinių bei fizinių galių, ypač kalbos, jausmų, intelekto, vaizduotės bei valios ugdymo būdas. Vaikas turi galimybę įsijausti į personažo gyvenimą, džiaugsmą, liūdesį, tobulinti vaidybinius gebėjimus panaudojant įvairias teatrinės priemones.

5.12. Skaitmeninis sumanumas

„Skaitmeninis sumanumas“ ikimokyklinio amžiaus vaikams nuo 2 iki 6 metų amžiaus apima vaiko gebėjimą atpažinti, pažinti, saugiai ir tikslingai naudotis skaitmeninėmis priemonėmis pagal savo amžių ir raidą. Ši sritis glaudžiai siejasi su vaikų gebėjimu suprasti technologijų veikimą, tyrinėti skaitmeninę aplinką, ugdyti kritinį mąstymą bei atsakingą požiūrį į technologijų naudojimą.. Svarbu, kad ugdymas šioje srityje vyktų bendradarbiaujant su suaugusiais, kurie padeda vaikui kurti sveiką santykį su skaitmeniniu

5.13. Estetinis suvokimas

Estetiniame suvokime svarbiausia ne įgyti žinių, o dvasiškai tobulėti, suprasti tas vertybes ir idealus kurias akcentuoja meno kūrėjas.

Estetinio suvokimo ugdymasis nekelia tikslo padaryti vaiką visų meno rūšių mylėtoju, nes mėgdamas ir suprasdamas kelias meno rūšis, vyresniame amžiuje vaikas sugebės pastebėti ir įvertinti

Rengia savo ir draugų darbų parodas

įvairių kūrinių savitą grožį. Svarbi estetinio vaikų auklėjimo dalis yra skaitymo menas. Grožinė literatūra žadina vaiko savęs pažinimo ir vertinimo poreikį, parodo žmogiškųjų vertybių ir siekimų prasmę. Todėl vaikas skatinamas kalbėti ne tik taisyklingai bet ir raiškiai, kaip su atitinkama intonacija vaikui skaitant pasakas. Tokie veiksmai lavina vaiko klausą, jis geriau skiria garsus, o vaiko sugebėjimas mėgdžioti, jausti intonacijos įvairumą yra svarbus estetinio suvokimo tobulinimo veiksnys.

5.14. Tyrinėjimas

Smalsaudami vaikai pažįsta save ir pasaulį, lavina savo mąstymo gebėjimus, išbando įvairų elgesį, sužino, kas jiems patinka, o kas – ne. Smalsumas išreiškia norą sužinoti bei patirti kažką nauja ar neįprasta, o tai pasiekama tyrinėjant.

Tyrinėja augalus

Smalsumas yra poreikis, o tyrinėjimas – elgesys. Vaiko tyrinėjimas gali būti iš anksto apgalvotas ir sistemingas arba atsitiktinis. Ikimokyklinuko tyrinėjimai atveria galimybes pažinti aplinką, bendraamžius, suaugusiuosius, tam tikrus mokymosi dalykus, o be to – ir save patį. Skatindami tyrinėjantį mažylio elgesį, vaikas įgauna motyvą mokytis, o jo veikla pasipildo kūrybine vaizduote.

5.15. Problemų sprendimas

Problemų sprendimo gebėjimai padeda vaikams priimti konstruktyvius sprendimus.

Sprendžia problemines situacijas „Ką daryti?“

Vaikas pats mokosi pasirinkti, nuspręsti ir pajusti problemų sprendimo ar pasirinkimo padarinius. Todėl ikimokykliniame amžiuje vaiko problemų sprendimų ugdymasis ateityje palengvina ir praplečia sprendimų variantus ir poelgių galimas pasekmes.

5.16. Kūrybiškumas

Kūrybiškumas – kiekvieno vaiko saviraiškos puoselėjimas, tai gebėjimas netipiškai mąstyti, kurti.

Piešia, kerpa, aplikuoja – kuria meninius kūrinius

Ikimokyklinio amžiaus tarpsnis – pats palankiausias kūrybiškumo ugdymuisi, nes būtent tada vaikas yra pats imliausias: jis smalsus, visa savo esybe trokšta pažinti pasaulį; jo mąstymas dar laisvas, nesuvaržytas dogmų ir stereotipų.

5.17. Gebėjimas žaisti

Gebėjimas žaisti – gebėjimas žaidime atpažinti problemą, ieškoti jos sprendimo būdų; gebėjimas atsižvelgti į savo sprendimo pasekmes.

Dalyvauja veikloje

Gebėti žaisti nėra lengva, nes reikia įdėti pastangų. Šių gebėjimų ugdymasis formuoja vaiko valią - nusiteikimą veikti aktyviai, rinktis veikimo kryptis, įveikti kliūtis, siekti tikslo, padeda pasirinkti geriausius veiklos variantus.

5.18. Mokėjimas mokytis

Mokėjimas mokytis – tai vaiko noras bei pasirengimas imtis naujų užduočių, gebėjimas kontroliuoti veiklos procesą bei taikyti įgytus gebėjimus įvairiuose kontekstuose.

Ikimokykliniame amžiuje mokėjimo mokytis gebėjimų ugdymasis suprantamas kaip vaiko poreikis sužinoti, atsakomybė už savo veiklą, pasirenkamus veikimo būdus; savo stiprybių ir trūkumų žinojimas; veiklos rezultatų apmąstymas; domėjimasis pasirenkamos veiklos galimybėmis.

Sprendžia probleminius klausimus: kiek pridėti ar atimti, kaip ką nuspalvinti ir pan.

Ugdymo(si) procesas. Procesas organizuojamas atsižvelgiant į vaiko amžių, brandą, interesus, individualius gebėjimus. Veiklos planuojamos dienos, savaitės, mėnesio ciklais, įtraukiant vaiką į planavimą. Pagrindiniai metodai – tyrinėjimas, eksperimentavimas, žaidimas, reflektavimas. Vaikai yra aktyvūs veiklos dalyviai, kuriems sudaromos sąlygos veikti savarankiškai, rinktis, klęsti, mokytis iš patirties.

Ugdymo(si) aplinka. Aplinka gimnazijoje kuriama remiantis Reggio Emilia idėjomis – ji skatina tyrinėjimą, savarankiškumą, vaizduotę. Vidaus ir lauko edukacinės erdvės apgalvotos taip, kad būtų daug natūralių medžiagų, interaktyvių zonų, gamtos kampelių. Vaikai reguliariai ugdosi darže, pojūčių take, žaliuosiuose kampeliuose, o veiklos miške ar prie ežero tampa natūralia ugdymo(si) dalimi.

Vaiko sveikata ir gerovė. Vaiko fizinis, emocinis ir socialinis saugumas – prioritetas. Vaikai kasdien juda lauke, vyksta rytinės mankštos, žaidimai, žygiai. Gimnazijos meniu suderintas su sveikos mitybos principais.

Emocinė gerovė kuriama per saugius santykius, pagarbą vaiko jausmams, individualų dėmesį. Praktikuojami emocijų atpažinimo, aptarimo, valdymo įgūdžiai. Vaikas jaučiasi išgirstas, reikšmingas ir vertinamas.

Vaikas ir bendruomenė. Vaikai nuo mažens mokomi bendruomeniškumo: jie dalyvauja bendruomeniniuose renginiuose, švenčia valstybines ir kalendorines šventes, padeda tvarkyti aplinką, sveikina gimnazijos darbuotojus, senjorus.

Aktyviai kuriamas ryšys su vietos bendruomene – vaikai supažindinami su Lentvario istorija, kultūra, amatais, kviečiami svečiai, organizuojamos edukacijos. Ugdymo procese vaikas mokosi būti bendruomenės dalimi, atsakingu ir pilietišku jos nariu.

Vaikas kalbų pasaulyje. Gimnazijoje ypatingas dėmesys skiriamas kalbiniam ugdymui per autentišką, gyvenimišką patirtį. Vaikai klausosi pasakų, diskutuoja, kuria istorijas apie gamtą, įvardija tyrinėjimo rezultatus, mokosi mandagumo formų, domisi žodžių kilme.

Skatinamas tiek lietuvių kalbos puoselėjimas, tiek pagarba kalbinei įvairovei – Lentvario kontekste svarbi lenkų ir rusų kalbų aplinka, su kuria vaikai supažindinami per žaidimus, dainas, pasakas.

Vaikas tyrinėja ir pažįsta aplinką. Gamtos pažinimas – programos ašis. Vaikai kiekvieną dieną tyrinėja gamtą gyvai – stebi medžius, vabzdžius, orus, augina augalus, rūpinasi daržu. Ugdymas grįstas klausimų kėlimu, spėjimų formulavimu ir eksperimentų organizavimu.

Vaikai kuria „tyrinėtojo užrašus“, naudoja planšetes fiksavimui, tyrinėja mikroskopu, lygina natūralius objektus. Tokia veikla ugdo kritinį mąstymą, smalsumą, pasitikėjimą savo jėgomis.

Vaikas kuria ir išreiškia. Kūryba integruojama į kasdienybę: vaikai kuria su gamtinėmis medžiagomis, konstruoja, piešia, vaidina, dainuoja. Rengiamos sezoninės instaliacijos, dalyvaujama respublikiniuose kūrybiniuose konkursuose.

Meninė raiška skatina saviraišką, vaizduotę, pasitikėjimą savimi, o gamtos medžiagų naudojimas skatina tvarų požiūrį į aplinką.

VI. BENDRAVIMAS IR BENDRADARBIAVIMAS SU ŠEIMA

Šeima – aktyvi ugdymo proceso dalyvė. Tėvai dalyvauja veiklose, talkose, šventėse, diskutuoja apie ugdymo kryptis, teikia idėjas.

Organizuojamos šeimų edukacinės veiklos: sodinimo dienos, gamtos kūrybinės dirbtuvės, tėvų paskaitos vaikams. Taip užtikrinamas bendras vertybinis pamatas ir glaudus bendradarbiavimas.

VII. VAIKŲ UGDYMO SI PAŽANGA, VERTINIMAS IR TĘSTINUMAS

Ikimokyklinio ugdymo rezultatas yra vaikų pasiekimai.

Vertinimas – tai nuolatinis informacijos apie vaiką, jo ugdymo(si) ypatumus bei daromą pažangą kaupimas ir apibendrinimas. Vertinimas turi būti atliekamas taip, kad garantuotų psichologinį saugumą, gerą vaiko savijautą, padėtų išgyventi sėkmės jausmą, motyvuotų ugdytis bei įveikti kliūtis.

Auklėtoja nuolat stebi ir fiksuoja vaikų veiklą ar elgesį. Vaikų stebėjimas numatomas savaitiniuose ugdymo planuose.

Vaiko pasiekimai įvertinami du kartus per mokslo metus: rugsėjo-spalio mėnesiais daromas pirminis vertinimas, gegužės mėnesį – baigiamasis vertinimas (apibendrinant pokyčius, įvykusius per mokslo metus). Prireikus atliekami tarpiniai vaiko pasiekimų vertinimai.

Ugdymo pasiekimų vertinimo vykdytojai ir dalyviai: vaikai, tėvai, pedagogai. Vaiko pasiekimai vertinami vadovaujantis šiais vertinimo kriterijais:

- ugdymo(si) pasiekimų vertinimas yra visuminis. Jis vyksta nuolat, kad vaikas kiekvieną kartą neliktų nepastebėtas, o tėvai gautų aiškią ir savalaikę informaciją apie vaiką;
- vertinant atsižvelgiama ne į vaiko nesėkmės, o jo daromą pažangą;
- vertinant vaiko pasiekimus laikomasi vertinimo ir jų pateikimo etikos reikalavimų, užtikrinamas jų laikymo saugumas.

Ugdymo pasiekimų vertinimo metodai ir būdai: stebėjimas, pokalbiai su vaiku natūralioje kasdieninėje aplinkoje, vaiko veiklos ir kūrybos produktų analizė, vaiko kalbos ir veiklos garso bei vaizdo įrašai, esant poreikiui atskiros ugdymo srities tyrimai, pokalbiai su vaiko tėvais.

Ugdymo pasiekimų vertinimo rezultatai fiksuojami grupės dienyne.

Vertinimo rezultatai aptariami individualiai pokalbiuose su tėvais, su gimnazijos administracija, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogais, Vaiko gerovės komisijos posėdžiuose.

Mokytojų tarybos posėdžiuose auklėtojai pateikia bendrą informaciją apie grupės pasiekimus, siejant juos su grupės ugdymo tikslais ir uždaviniais, bei numatant ateities perspektyvą ir žingsnius.

Pedagogai aptaria pažangą, derina metodus, planuoja tęstinumą – ugdymas perkliamas į priešmokyklinę ir pradinę pakopą. Vaikų pažintinis, emocinis ir ekologinis patyrimas tampa pagrindu tolesniam nuosekliam ugdymuisi.
